Van gemeentelijk beheer naar verenigingskracht: een verstandige keuze?

DRIJVER EN PARTNERS
·management en advies·

Kennisdag VSG,
16 april 2026

Vereniging
Sport en Gemeenten

Kennismaking

Over mij:

- Rob de Vries
- Werk bij Drijver & Partners
- Ca 25 jaar werkzaam voor gemeenten sport- en welzijnsaccommodatie
- beleid/haalbaarheid/exploitatie/beheer/privatisering

Over jullie:

- Wat kom je halen? / Wat kom je brengen?

Wat (privatisering)

- Officieel: je handen er van af trekken als overheid. In de praktijk bij sportaccommodaties die voorheen gemeente exploiteerde behoorlijke bandbreedte (variatie).
- Buitensportaccommodaties: kleedkamers tot complete sportparken
- Binnensport: soms sporthal/gymzaal
- Openluchtzwembaden

Waarom

- Verenigingen zeggen: wij kunnen het beter
- Gemeenten: geen kerntaak
- Gemeenten: stimuleert ondernemerschap bij clubs
- Gemeenten: bezuinigingen

Sport/cultuur geen wettelijke taak

- Bestek 81 (jaren 80 vorige eeuw)
- Na financiële crisis 2008 (2010-2015)
- Decentralisaties vanaf 2015
- Ravijnjaar 2028->

Bezuinigingen
= cyclisch

- Gestimuleerd door btw-regime 2004-2019 en 2019-2025 oude BOSA

DRIJVER EN PARTNERS
• management en advies •

Vele vormen

- Exploitatie door vereniging met grote jaarlijkse bijdrage
- Vereniging jaarlijks onderhoud met bijdrage en huur / gemeente vervangingsonderhoud
- Vereniging jaarlijks onderhoud zonder bijdrage en geen huur / gemeente vervangingsonderhoud
- Exploitatie door vereniging met eenmalig bijdrage
- ……andere vormen

Bedreigingen

Niet goed weten wat exploitatie/beheer inhoudt

- Onderschatting bij gemeente
- Overschatting bij verenigingen: wij kunnen het beter dan gemeente…
- Vooraf onvoldoende zicht op vervangingsinvesteringen
- Kostenstijging vervangingsinvesteringen >> index gemeenten
- Afbouw BOSA
- Vrijwilligers
- Rente ontwikkeling

Niet goed weten… voorbeeld natuurgras

Regulier onderhoud natuurgras voetbal (wedstrijd)					
werkzaamheden	freq.	aantal	eenheid	eenheids-prijs	kosten
Maaien (kooimaaier)	40	78	are	€ 0,70	€ 2.184
Maaien (cirkelmaaier)	2	78	are	€ 0,70	€ 109
Bijmaaien	6	78	are	€ 1,00	€ 468
Vegen	4	78	are	€ 2,00	€ 624
Herstel van speelschade	30	78	are	€ 1,00	€ 2.340
Herstel doelmonden	1	2	keer	€ 325,00	€ 650
Rollen	1	78	are	€ 1,20	€ 94
Slepen	2	78	are	€ 1,10	€ 172
Wiedeggen	2	78	are	€ 0,90	€ 140
Beluchten / prikrollen	1	78	are	€ 3,50	€ 273
Bezanden na speelseizoen (25 m3)	1	78	are	€ 12,00	€ 936
Bezanden najaar (10 m3)	1	78	are		€ 0
Afsteken graskanten	1	360	m1	€ 0,25	€ 90
Doorzaaien (70 kg graszaad)	1	78	are	€ 12,00	€ 936
Dressen (1 m3)	1	78	are	€ 3,60	€ 281
Recycledressen*	0,5	78	are	€ 6,50	€ 254
Diepbeluchten / vertidrain (dichte penne	0,5	78	are	€ 6,00	€ 234
Diepbeluchten / vertidrain (iconisch)	0,5	78	are	€ 5,50	€ 215

Regulier onderhoud natuurgras voetbal (wedstrijd)					
werkzaamheden	freq.	aantal	d	prijs	kosten
Diepbeluchten / schudfrezen	0,33	78	are	€ 6,00	€ 154
Verticuteren	1	78	are	€ 6,00	€ 468
Fieltopmaker**	0,25	78	are	€ 23,00	€ 449
Bemesten excl. leverantie bemesting	6	78	are	€ 0,50	€ 234
Beregenen met automatische installatie	8	78	are	€ 0,90	€ 562
Onderhoud beregeningsinstallatie	2	1	keer	€ 70,00	€ 140
Bladruimen	2	78	are	€ 1,55	€ 242
Verwijderen vuil/afval	2	78	are	€ 1,00	€ 156
Onkruidbestrijding	0,5	78	are		€ 0
Ongedierte bestrijding	1	1	keer	€ 250,00	€ 250
Leverantie meststoffen	6	150	kg	€ 1,60	€ 1.440
Belijnen sportveld	35	1	keer	€ 80,00	€ 2.800
Doorsteken drainage	0,33	2000	m1	€ 0,35	€ 231
Doorspuiten drainage	0,1	2000	m1	€ 0,45	€ 90
Schoonmaken armaturen veldverlichting	0,5	1	stuk	€ 65,00	€ 33
.					
Subtotaal professioneel					€ 10.667
Subtotaal eventueel vrijwilligers (rood)					€ 6.579
Totaal op jaarbasis					**€ 17.246**

Onvoldoende zicht vervangingsinvesteringen

- Hazelaar: 1993-2023 volledig zelfstandige exploitatie / 0 bijdrage
- Vrijwilligers: bestuur, kassa, schoonmaak, toezichthouders, onderhoud.
- Maar groot onderhoud nodig.
- Wet- /regelgeving tov vroeger aanscherpt en noodzaak verduurzaming
- Gemeente besluit in 2023 tot bijdrage en lening.

gemeente	€ 400.000
lening	€ 650.000
stichting	€ 450.000
	€ 1.500.000

DRIJVER EN PARTNERS
• management en advies •

Kostenstijgingen (>> index gemeente)

aanleg kunstgrasveld	2015 circa	2026
onderbouw	€ 150.000	€ 300.000
bovenbouw/toplaag	€ 155.000	€ 310.000
verlichting en hekwerken/overig	€ 105.000	€ 210.000
Investeringskosten (ex btw)	€ 410.000	€ 820.000
Toplaagrenovatie (na 10 jaar)	€ 230.000	€ 440.000

Afbouw BOSA

- Budget BOSA 2023 en 2024: 80 mln en 113 mln
- Bosa 2026 € 43,5 miljoen. Aanvragen open op 5 januari vanaf 9:00 uur. Server kort daarna overbelast en tijdelijk onbereikbaar. Om 15 uur sloot BOSA-loket.
- Door 2.435 aanvragers voor € 109 miljoen BOSA subsidie aangevraagd.
- DUS-I behandelt complete aanvragen op volgorde van binnenkomst.
- Stress en ontoereikend

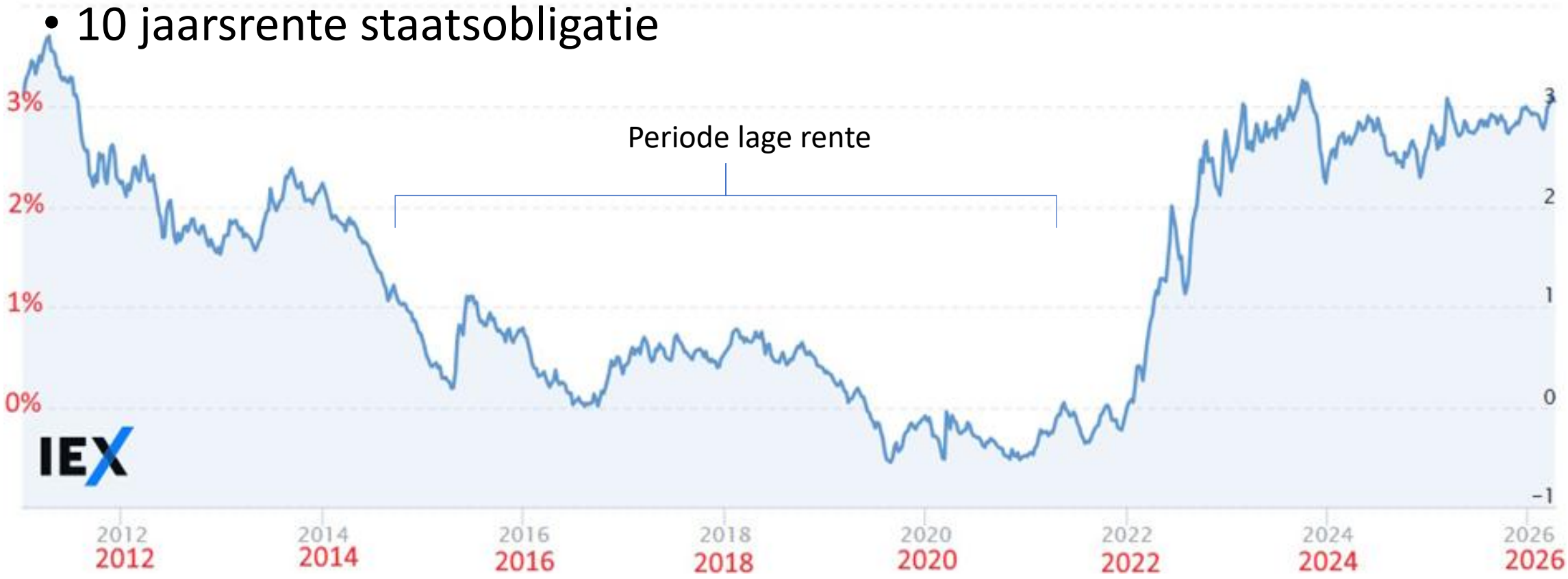
Afname vrijwilligers

- Vrijwilligerswerk in de sport: minder animo voor structurele taken, meer voor incidentele taken.
- Klusploeg hoogbejaard en geen instroom van onder.
- inwoners landelijk gebied vaker vrijwilliger dan stad.

Marktrente niet stabiel

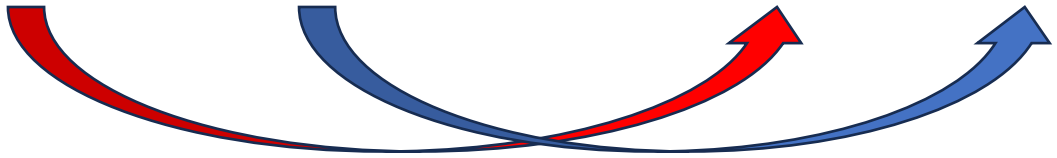
- Rente (2014-2015 laag en kan nu 2 tot 3% punt hoger liggen)
- 10 jaarsrente staatsobligatie

DRIJVER EN PARTNERS
• management en advies •

Kunstgras: investeringen en rente gestegen

			rente				
		2015	2,50%	4,25%	2026	2,50%	4,25%
	afschrijving	investering	kapitaallast	kapitaallast	investering	kapitaallast	kapitaallasten
onderbouw	30	€ 150.000	€ 7.167	€ 8.940	€ 300.000	€ 14.333	€ 17.879
bovenbouw/toplaag	10	€ 155.000	€ 17.710	€ 19.349	€ 310.000	€ 35.420	€ 38.697
verlichting en hekwerken/overig	25	€ 105.000	€ 5.699	€ 6.900	€ 210.000	€ 11.398	€ 13.800
		€ 410.000	€ 30.576	€ 35.188	€ 820.000	€ 61.151	€ 70.377

Voorkom mythe

Voorkom mythe dat verenigingen met vrijwilligers alles zelf kunnen

- Kapitaallasten (investeringen)
- Onderhoud (1,5-2% van bouwkosten)
- Beheerkosten (personeel)
- Energie
- Heffingen, belastingen/verzekeringen
- Overhead/interne doorbelasting (overhevelen taken naar vereniging verkleint overhead niet)

Essentie: wat kost exploitatie (op lange termijn) van een accommodatie?

Afsluiting 1

- Verenigingen hebben genoeg uitdagingen vernieuwen sportaanbod, binden en boeien, versterken sporttechnisch kader, activiteiten/verenigingsleven, samenwerking met lokale partijen…
- Vanuit sporthart: Onderhoud vastgoed vraagt kennis / machines / arbeid…
- houd het bij professionals (gemeente of professionele partij namens gemeente) en benut energie bij verenigingen voor versterken van verenigingen.

Afsluiting 2

- Als er toch druk is om exploitatie/beheer over te dragen: zorg voor besluitvorming voor MJOP's + doorkijk na 10 jaar.

- Als dan toch privatisering/overdracht taken
- Probeer klein /behapbaar te houden
- Bijvoorbeeld groenonderhoud/kleedkamers
- Jaarlijks onderhoud met redelijk budget en renovaties bij gemeente
- En niet afspraken die op termijn problemen geven.

Houd politieke betrokkenheid voor sport !

DRIJVER EN PARTNERS
• management en advies •

Succes met sport & bewegen lokaal

Bezoek onze website met een nieuwe look & feel:
www.drijver-en-partners.nl